

BİR ZAMANLAR DİLİMİZDE KULLANDIĞIMIZ KUR'AN-I KERİM MENŞELİ KELİMELER -2-*

Mehmet Ali Uz
Zeynep Ereser- Mümine Ereser

DALALET: Doğru yoldan sapma. Dalâl-i baîd: doğru yoldan büsbütün uzaklaşma.⁽¹⁾

*Zira ki **dalâlet** yoludur tuttuğunuz râh.
Tahkik bu kim hep işimiz zerk ü riyâdır.*

(Ziya Paşa)

TİCARET: Alım-satım. Ticâret-gâh: ticaret yeri, ticarete elverişli olan yer.⁽²⁾

NAR: Ateş, cehennem. Ehl-i nar: cehennemlik olan.⁽³⁾

NUR: Işık. Cebeli nur: Nurdağı.⁽⁴⁾

Uyudum

Büyüdüm

Ve nûrusiyaha ağladım.

(Asaf Hâlet Çelebi)

(1) Bakara Suresi 15. Ayet; Develioğlu, a.g.e., s.196.

(2) Bakara Suresi 16. Ayet; Develioğlu, a.g.e., s. 1334.

(3) Bakara Suresi 17. Ayet; Develioğlu, a.g.e., s. 965.

(4) Bakara Suresi 17. Ayet; Develioğlu, a.g.e., s. 1011.

* Yazı dizisinin ilk yazısı için bkz. 2 Aralık 2015, C. 15, S. 35, s. 545-548.

25. MESEL: Misal, örnek, benzer. Darb-ı mesel:
Atasözü.⁽⁵⁾

*Düşmüşüm aşka od'una tâ ezel
Kendi düşen ağlamaz vardır mesel*

(Yunus Emre)

26. ZULUMAT: Zulmetin çoğulu olup karanlıklar anlamına gelir.⁽⁶⁾

27. SEMA: Gökyüzü.⁽⁷⁾

*Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden eteklerinde güneş
rengi bir yağın yaprak,*

*Ve bir zaman bakacak **sema**ya ağlayarak.*

(Ahmet Haşım)

28. BERK: Şimşek, erkek ismi. Ra'd-ü berk: gök gürültüsü ile şimşek.⁽⁸⁾

29. MEVT: Ölüm.⁽⁹⁾

Yare nişandır tenine erlerin,

Mevt ise son rütbesidir askerin.

(Namık Kemal)

30. MUHİT: Kuşatmak/etrafını çeviren.⁽¹⁰⁾

*Âb-gündür günbed-i devvâr resgi bilmezem
ya **muhit** olmuş gözümden günbed-i devvâra su*

(Fuzuli)

35. KAFİR: İnanmayan, hakkı tanımayan, bilmeyen.⁽¹¹⁾

*Tahammül mülkünü yaktın Hülagü Han mısın **kafir**
Aman dünyayı yaktın ateş/i Suzan mısın **kafir**.*

(Nedim)

36. RAB: Allah.

Ebnâ-yı dehr her hünere âferin verir

*Ya **Rab** bu âferin ne tükenmez hazinedir.*

(Nâbî)

37. FİRAŞ: Döşek, yatak.⁽¹²⁾

38. SEMERAT: Mahsuller semerin çoğulu.⁽¹³⁾

39. ŞÜHEDA: Şehitler.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?

*Şuheda fışkıracak, toprağı sıksan **şuheda**.*

(Mehmet Akif Ersoy)

39. SADIKIN: Sadıklar, doğru gerçek içten.⁽¹⁴⁾

Bende Mecnun'dan füzûn âşıklık istidadı var.

(5) Bakara Suresi 17. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 747.

(6) Bakara Suresi 17. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 1434.

(7) Bakara Suresi 18. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 1119.

(8) Bakara Suresi 19. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 111.

(9) Bakara Suresi 19. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 761.

(10) Bakara Suresi 19. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 804.

(11) Bakara Suresi 19. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 576.

(12) Bakara Suresi 22. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 320.

(13) Bakara Suresi 22. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 1121.

(14) Bakara Suresi 23. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 437.

Aşık-ı **sâdik** menem Mecnun'un ancak adı var.

(Fuzûlî)

40. HİCAR: Hacerin çoğulu.⁽¹⁵⁾

41. CENNAT: Cennetin çoğulu cennetler.⁽¹⁶⁾

Cennet Cennet dedikleri birkaç köşkle birkaç Hûri
İsteyene ver sen anı bana seni gerek seni.

(Yunus Emre)

42. NEHİR/ENHAR: Irmak, ırmaklar.⁽¹⁷⁾

Akvâm o büyük **nehre** katılmış birer ırmak...

Elbet katılır... Hangisi ister geri kalmak?

(Mehmet Akif Ersoy)

43. RIZIK: Azık, yiyecek.⁽¹⁸⁾

Zâlimin rişte-i âmâlini bir âh keser

Mani-i **rızık** olanın **rızıkını** Allah keser.

(Lâ Edrî)

44. GABL: Önce (Bakara suresi 24.Ayet)

45. MÜTEŞABİH: Benzeyen.⁽¹⁹⁾

46. ZEVCE/EZVAC: Eş, eşler.⁽²⁰⁾

47. MUTAHHAR: Temiz.⁽²¹⁾

48. FASİK: Allahın emirlerini tanımayan.⁽²²⁾

49. BA'DE: Sonra.⁽²³⁾

50. FEVK/FEVGAK: Üstünde, yukarı.⁽²⁴⁾

(15) Bakara Suresi 24. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 437.

(16) Bakara Suresi 24. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 165.

(17) Bakara Suresi 24. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 165.

(18) Bakara Suresi 24. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 1070.

(19) Bakara Suresi 25. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 937.

(20) Bakara Suresi 25. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 295.

(21) Bakara Suresi 25. Ayet.

(22) Bakara Suresi 26. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 300.

(23) Bakara Suresi 26. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 77.

(24) Bakara Suresi 26. Ayet; Devellioğlu, a.g.e., s. 315.

Prof. Dr. Saim
SAKAOĞLU

ANIT ALANI VE KONYA LİSESİ ÇEVRESİNDE DOLANIYORUM*

Konya'mızın 65-70 yıl öncesini hatırlayan eskiler beni doğrulayacaklardır, belki de **Ahmet Güldağ** gibi benden biraz daha yaşlı olanlar ise, eskilerin söyleyişiyle tavzih edeceklerdir. Evet, ben böyle açıklamalara yol açabilmek için yazıyorum ki bilenler eksik bilgilerimizi tamamlasınlar, yanlış bildiklerimizi ise düzeltsinler. Öyle köşe bucakta oturup da bildiklerini öbür tarafa götürmeye hazırlananlar ise tembelliklerinin arkasına saklanınlar bakalım.

Haydi, bir daha hatırlatalım, 1939 yılının başlarında doğmuşum, ikinci büyük harp ben altı aylıkken patlamış. O halde benim hatırlayıp yazacaklarımın tarihini sizler takdir ediniz. Şimdi İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak kullanılan sevgili ve tarihî okulum **Hâkimiyeti Milliye**'yi bitirip de öbür sevgili ve tarihî okulum **Konya Lisesi**'nin orta kısmına başladığımda takvimler 1951 yılının Eylül ayını gösteriyordu. Neredeyse 65 yıl olmuş. Eh artık o yılları anlatmaya başlayalım.

Önce, oralarda o yıllarda var olup da sonradan tarihe karışan (!) binalarımızı, sonra da hâlâ zamana direnip yaşamasını sürdüren binalarımızı bir hatırlayıverelim: Kurtuluş İlkokulu, Stadspor Kulübünün binası, arkadaşım Cevdet Aydınaydınların evi, öğretmenin **Cahit Öztelli**'nin (1910-1978)

oturduğu kiralık ev, katıkçı bakkal (yenisi), Millet Bahçesi, sınıf arkadaşım **Turgut Yurtsever**lerin oturduğu ev, bazı üst rütbeli subayların oturduğu, günümüzün Atatürk Müzesi'nin karşısındaki iki apartman (bunların birinde sınıf arkadaşım **Kuzey Zobular** otururdu), Cemiyet-i Hayriye'ye bağışlanan Yapıcı Apartmanı, Liseimin reviri olarak kullanılan **Şükrü Doruk** (1294-1949) bağışı olan bina, katıkçı bakkal (kıdemli olanı), Şeref ve Barkut Apartmanları, vb.

Hayatta ve ayakta olanları da sıralayıverelim: Amberreis Camii, Konya Lisesi, Atatürk Müzesi, Ordu binası, (Şirin Hanım Çeşmesi), İl Halk Kitaplığı/İpek Sineması/Devlet Tiyatrosu, Mümtaz Kuru İlkokulu, vb,

Bu mekânları biraz zorlarsak şu ikisini de ekleyebiliriz: Devlet Su İşleri Binası, Atatürk Stadyumu. Lisenin karşısındaki Yonca Apartmanını da bir yerlere sıkıştırabiliriz.

Gelelim tarihe gömdüğümüz binalarımıza... Bugün Konya'da **Kurtuluş** adını taşıyan bir okulun olup olmadığını bilmiyorum, araştırmadım da. Ancak Meram ilçesinin sınırları içinde bir Kurtuluş Mahallesi veya semtinin olduğunu biliyorum. İşte bu adı taşıyan okulun tarihinde bir hayli ad değiştirmeler vardır. 1937 yılında bu adla

* "Yıl 2015, Yaş 76'nın Notları" yazı dizisinin diğer yazıları için bkz. 25 Mart 2015, C.15, S.8, s. 113-114; 1 Temmuz 2015, C.15, S.20, s.305-308; 15 Temmuz 2015, C.15, S.22, s.339-342; 18 Kasım 2015, C.15, S.33, s. 516-518; 25 Kasım 2015, C.15, S.34, s. 532-534.

öğretime devam eden okul 1955'ten önce istimlak edilerek Devlet Su İşleri'nin inşaat alanına eklenir. Derken eski binanın biraz aşağısına yeni bir okul yapılır. **Mümtaz Kuru İlkokulu**. Mümtaz Bey'i⁽¹⁾ (1888-1962) eski Konyalılar çok iyi bilirler de acaba günümüzde bilenlerin sayısı kaç kadar düşüverdi dersiniz. Hatta o ismi taşıyan bir okul kaldı mı acaba?⁽²⁾

Okulun biraz aşağısından Muhacir Pazarına doğru inen cadde-nin adını bir türlü hatırlayamadım. O caddenin üzerinde **Stadspor Kulübü**'ne ait olduğunu hatırladığım iki katlı bir bina vardı. Okul çıkışı eve doğru giderken gençlerin oranın duvarsız olan bahçesinde top tekmelediklerini görürdüm. Galiba oralar yıkılıp daha sonra birkaç bahçeli evin yapıldığı bir arsa haline getirilmişti de onlardan birinde de öğretmenim **Cahit Öztelli** kiracı olarak oturmuştu. O bina şimdi var mı, oraları bir dolaşmak gerek.

Bu yerlerin tam karşısında, cadde-nin ötesinde sınıf arkadaşım Cevdetlerin evi vardı. Ev biraz içerde idi. Bir ara bütünlemeye kaldığımız ortak derslere bu evde çalıştığımızı hatırlıyorum. Bu ev, Konya'mızda birkaç yerde daha gördüğüm farklı bir girişe sahipti. Birkaç basamakla çıkılırdı da doğrudan çıkılmazdı. Soldan sağa doğru hafifçe kıvrılan bir merdivenden hafifçe dönülerek çıkılırdı. Bu tip giriş merdivenini, az sonra anacağım yine sınıf arkadaşım Turgutlarda da görürdük. Bu tip evlerin en ayak altında olanı ise Alâeddin Tepesi'ndeki Ordu Evi'nin karşısında

idi: Hâkimiyeti Milliye İlkokulu'nun öğretmenlerinden **Übeyde Ünal**'ın (1903-1976)⁽³⁾ evinin girişi de böyle. Ben ilkokul son sınıf öğrencisi iken bitirme sınavları sözlü yapılırdı. O günkü dersimin sınavında Übeyde öğretmen de üye imiş. Sınavımı bitirip de kapıdan çıkacağım sırada beni çağırıp evine göndermek istediğini söylemiş, tarif edeceği yeri bilmediğimi sormuştu. Biliyordum. Meğer oğlu da o gün Konya Lisesi'nde bir bitirme sınavına giriyormuş. Beni evine gönderip oğlunun eve gelip gelmediğini, geldi ise sınavının nasıl geçtiğini öğrenmek istiyordu. İşte bu merdivenleri ilk ve son defa bu amaçla çıkıp inmiştim.

Konya Lisesi'nin üç tip öğrencisi vardı: Yatılılar, gündüzlü olup de evleri okulumuza yakın olanlar ve evleri uzak olanlar. Ben üçüncü tipin temsilcisi idim. Yani bizler öğle yemeği için evlerimize gitmez, okulda idare ederdik. Bu idare etmemin de başlıca yolu okulumuzdan Zafer'e kadar olan alandaki tek dükkân olan bakkal dükkânı idi. Ancak bu dükkân bizim için bir tür **katıkçı dükkânı** gibi idi. İşte Cevdetlerin evinin yakınında da böyle bir dükkân varmış. 'Varmış' diyorum, çünkü biz burayı çok geç keşfetmiştik. Daha eski olanı okulumuza 50-60 metre kadar mesafede idi. Dükkân sahibinin önceden hazırlayıp paketlediği beş kurşluk peynir, zeytin, helva ile çeyrek ekmek güzel bir öğle yemeği oluşturuyordu. Ancak bu cadde üzerindeki yaşlı dükkân birdenbire kalabalıklaşıyor, sokağa taşan kalabalık bir öğrenci topluluğunu oluşturuyordu. İşte Cevdetlerin oradaki bakkal dükkânı bu konuda

(1) Mehmet Ali Uz, "Koru, Mümtaz Bahri", Konya Ansiklopedisi, C. 6, s. 144.

(2) Editör notu: Günümüzde "Mümtaz Kuru İmam Hatip Ortaokulu" olarak, Pirebi Mahallesi Kemha Sk. No: 2 Meram Konya adresinde eğitim öğretime devam etmektedir.

(3) Übeyde Ünal, Üçler Mezarlığı'nda 101 ada, 206 parselde metfundur. Kabir taşında "Merhume Aksekili Mahmut Eşi emk. öğretmen Übeyde Ünal, R. Fatıha, ö. 23.4.1976" yazılıdır. Mehmet Emin ile Sıddıka Hanım'ın kızıdır.

Millet Bahçesi ve günümüzde Konya İmam Hatip Lisesi'ne taşınan tescilli tarihi kapısı.

bazılarımızın imdadına yetişiyordu. Biraz uzakça idi, belki 250 metre kadar vardı. Ama olsun, sıra filan beklemeden alışverişinizi tamamlayabiliyordunuz. Turgutların evine komşu olan bakkalımız, Hâkimiyeti Milliye İlkokulu'ndan sınıf arkadaşımız **Zekiye** (soyadı galiba Küçüknumcu olacak)'nin ağabeyi tarafından işletiliyordu. Her iki kardeşin de birer küçük yürüme özürleri olduğunu da hatırlıyorum.

Soğuk ve yağmurlu havalarda aldığımız nevalerimizle sınıfımıza dönüyor, zaman zaman yanmadığı için üzerine 'buzdolabı' yazdığımız kömür sobasının ısıttığı ortamda karnımızı doyuruyorduk. Ancak güzel havalarda okulumuzun hemen karşısındaki **Millet Bahçesi**'nde⁽⁴⁾ bu işi hallediyorduk. Oradaki kanepeler bizlerin mekânı oluyordu. Bu bahçe bayağı büyüktü. Günümüzde ancak küçük bir parçası kalmıştır. Taksi durağı ile Devlet Tiyatrosunun önündeki otopark alanın tamamı parka dâhil idi. Özellikle Meram Kaymakamlığından tarafta âdeta bitkilerden bir duvar örülmüş gibi idi. İçeride bir de sahne vardı. Yaz aylarında burada şarkılı türkülü geceler

yaşanırdı. İçeriye belli bir ücret vererek girilir, masalarda yemek yenilirdi. Hiç unutmuyorum, bir akşam sonrası bizim mahalleden birkaç yeni yetme tâ buralara kadar gelmiş, bahçedeki havayı koklamıştık. O gece sahnedeki baş okuyucu kimdi, biliyor musunuz? O yılların ve daha sonraki dönemin süper icracılarından **Mediha Demirkıran**. Yıllarca sonra burası küçültüle küçültüle bugünkü haline indirgeniverdi. Bu arada parktaki gösterişli kapı da sökülüp başka bir yere götürülürmüş. Neresi mi orası? Hele bir düşününüz, neresi olabilir? İsterseniz bu kapının o dönemdeki yeni yerini yazımızın sonunda uygun bir şekilde sıkıştırıverelim.

Bu bahçenin bende iki acı hatırası var... Elbette yaşlılarım da hatırlayacaklardır. NATO tatbikatından dönen Dumlupınar denizaltımız, 04 Nisan 1953 tarihinde, sisli ve rüzgârlı bir gecede, Çanakkale Boğazı'nın orta yerinde, Nara Burnu'nda, İsveç bandıralı Naboland adlı bir gemi ile çarpışıp batıvermişti. 81 Mehmetçüğimizin şehit olduğu bu olayı günlerce bu bahçede gazete haberleriyle takip etmiştik.

Burayla ilgili ikinci acı hatıram da yine bir deniz kazasıyla ilgilidir.

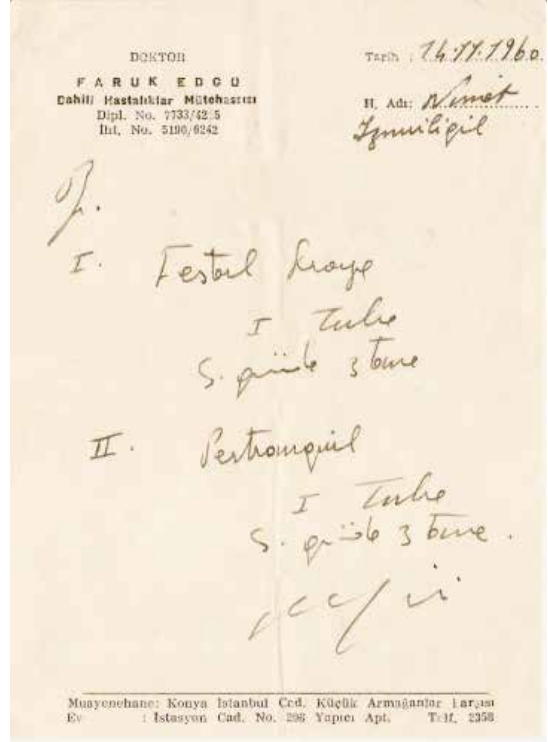
(4) M. Sabri Doğan, "Millet Bahçesi", Konya Ansiklopedisi, C. 6, s. 392, 393.

01 Mart 1958 Cumartesi günü, öğle saatlerinde okul öğrencilerinin de bulunduğu, kesin sayısı bilinmeyen yolcusuyla İzmit'ten Gölcük'e açılan Üsküdar Vapuru sert dalgalara karşı koyamamış ve batmıştı. Pek az kurtulanın olduğu bu sefere kaptan, 'Dolduk, artık gidelim' diyerek on dakika önce iskeleden ayrılmış. 1927'de denize indirilen bu 31 yıllık vapur böylece yüzlerce ocağın sönmesine yol açmıştı. Bizler de birer lise öğrencisi olarak bu facia için âdeta yas tutmuştuk.

Bu seferle ilgili nice şehir efsanesi de ortaya atılmıştı. Filan şahıs vapurdan iskeleye kaçan köpeğinin ardından koştuğu için sefere çıkamayıp hayatta kalmıştı. Bunun tam tersi bir olay da, vapurun iskeleye ilgisi kesilirken uzun atlayarak içeriye girenlerin de denizde kaybolmalarındır. Çünkü pek çok vatandaşımızın cesedine bile ulaşamamıştı.

Kıdemli bakkalımızın karşısında iki veya üç katlı bir apartman yapılmıştı. Ama tarihini hatırlamıyorum. Günümüzün Atatürk Caddesi üzerindeki kanadı daha kısa, sokak içindeki bölümü daha uzun olan bu apartman daha sonra Cemiyet-i Hayriye'ye⁽⁵⁾ bağlanmıştı. Yıllar sonra burası yıkılıp günümüzde altında büyük bir AVM'nin bulunduğu yeni bir mekân kimliğine bürünmüştü.

Burada iki konuyu gündeme getirmek istiyorum. Eski apartmanın cadde üzerindeki kapısının yan tarafında bir doktorun küçük bir tabelası vardı. Doktorun ne uzmanı olduğunu hatırlayamıyorum ama bana soyadı çok ilgi çekici geliyordu: Edgü... **Dr. Faruk Edgü...** Bu soyadın en eski Türkçeden gel-

Dr. Faruk Edgü'nün 14 Kasım 1960 tarihli reçetesi.

diğini, günümüzdeki söyleyişinin değışe değışe iyi olarak sözlüklerimizde girdiğini üniversite yıllarımda öğrenecektim. Doktorumuzun dalını öğrenmek için çağımızın sihirli kutusunu açarak çok ilgi çekici bilgiler ve bir de belge buldum. Efendim, bu doktorumuzun muayenehanesi, İstanbul Caddesi üzerinde, Küçükarmağanlar'ın karşısında imiş. Ev adresi ise, İstasyon Caddesi Yapıcı Apartmanı olarak gösteriliyor. Tabii numaralar (iş yeri, ev ve telefonlar) da var. Bu bilgileri nasıl mı buldum? Vallahi ben aracıyım. Bu merhum doktorumuz 14.11.1960 tarihinde Nimet İzmirliçil adlı bir hastasını muayene etmiş, bir de reçete yazmış. Reçetemizde iki ilaç yazılıdır. İlaçlar, arkasındaki mühürden anlaşılacağı üzere, Şifa Eczanesi tarafından verilmiştir. Hatırlatalım, doktorumuz, dahili hastalıklar mütehassısı imiş. Reçete nerede mi? O da

(5) Ş. Funda Küçüköner, "Cemiyet-i Hayriye Vakfı", Konya Ansiklopedisi, C. 2, s. 247.

13.00 lira karşılığında internette, Gitti Gidiyor aracılığıyla satışı sunulmuş. Bir not daha... Reçete için açıklama: Gayet iyi durumda. Bir not daha: Kargo alıcıya attır. (25 Eylül 2015)

Sonradan vakıf kimliğine bürünen **Cemiyet-i Hayriye**, 1959 yılının başlarında kurulmuştu. Kurucuları arasında ablamın eşi attar **İbrahim Karpuzoğlu** (1913-1985) ile ağabeyi attar **Mustafa Karpuzoğlu** (1906 - 1973) da vardı. Cemiyetin kuruluşunun tamamlanması Şubat 1959'un başlarında olmalı... Ablam **Hayriye Karpuzoğlu**'nu da 2 Şubat 1959'da, 32 yaşında Hacıfettah Mezarlığı'nda dedesi, ninesi, emmisi ve halasının yanında toprağa veriyorduk. Evet, derneği adı Cemiyet-i Hayriye, eşinin de kurucuları arasında bulunan ablamın adı da Hayriye... (Rahmetlinin erkek torunu Hayri adını taşımaktadır.)

Bu park bizlerin aynı zamanda sohbet ettiği, tiryakilerin çaktırmadan sigara içtiği, gazetelerin okunduğu bir alan idi. Hatta kimin kim ile kırıştırdığı gibi dedikodular da burada gündeme getirilirdi. Belli saatte okulumuzun önüne gelen seyyar gazeteciden alınan çeşitli gazeteler burada elden ele dolaşır-
dı. Hiç unutmuyorum, mahallemizde ilk defa bir bakkal dükkânı açılmıştı: **Bahadır Bakkaliyesi / Ahmet Bahadır**. Bu amca Yeni Sabah okuru imiş ama gazeteyi nereden alacak ki? O yıllarda gazete sadece iki sabit yerde satılırdı: Babahasanlar'ın **Kırmızı Kütüphanesi** ile o zamanın tek postanesi olan ve günümüzde Çarşı Şubesi olarak bilinen postanenin karşısındaki, Kemal Ağabeyin (Belgesay) işlettiği **Geçit Kitabevi**'nde. İşte bizim sattıklarının fiyatlarından dolayı **Hafız Tahir Pekgönül** (1933-2000)Ağabey'in Bahaludur

diye ad taktığı Ahmet Amca'nın Yeni Sabah'ını ben okulun önünden alır, biraz da göz gezdirdikten sonra çantama yerleştirir, eve dönüşte kendisine verirdim. Tanesi 25 kuruş olan bu gazetenin haftalık tutarını da topluca alırdım. Ancak o yıllarda, özellikle şehrin iş merkezi olarak algılanılabilecek ortamlarında seyyar gazete satıcıları vardı ki bunlara müvezzi adı verilir.

Bugünkü Devlet Tiyatrosu'nun **Yonca Apartmanı**'ndan yana olan alan istimlak edilmiş, ancak bir ev direnerek uzun bir süre ortada tek başına ayakta kalmıştı. Benim İstanbul'a gidişimden sonra o evin de icabına bakılmış ve yerine günümüzün Kız Meslek Lisesi yapılmıştı.

İşte bu okulun henüz yapılmadığı o yıllarda İl Halk Kitaplığı olan Devlet Tiyatrosu binasının yan tarafında, Kitaplık binasına ait olan bir boş alan vardı. Burası alçak bir duvarla çevrilmiş idi. Dönemin kitaplık yetkilileri bu alana bir miktar masa ve sandalye çıkararak orta ve yüksek öğrenim öğrencilerinin açık havada ders çalışmalarına mekân hazırlamışlardı.

Hâkimiyeti Milliye İlkokulu'nu bitirip de şahadetnamemi alınca ortaokul yolu açılmıştı. O yıl (1951) Konya'da iki ortaokul vardı: Karma Ortaokulu ve Konya Lisesi'nin orta okulu. İkisinin de evimize olan uzaklığı aynı sayılırdı. Ancak ilki için çarşının içinden geçmem, ikincisi için ise mahalle aralarından dolaşmam gerekiyordu. Ailem ikincisine karar verdi ve ben Konya Liseli oldum. Okulumun muhteşem binası bile insanı kendine çekiyordu. Neyse, gide gele alıştık okulumuza...

Okulum ile yanındaki tuhaf (!) yapılı binanın arasında sadece daracık bir sokak vardı. Bu tuhaf bi-

nanın ne olduğunu sonradan öğrenecektim. Meğer burası okulumuzun reviri imiş. Dönemin zengin iş adamlarından Şükrü Doruk bu tuhaf binayı okulumuza revir olarak bağışlamış. Yatılı öğrencilerin hastalıkları öncelikle burada, her sabah sekiz sularında gelen bir doktor tarafından değerlendiriliyor, yatması gerekenler yatırılıyor, ilaçla tedavisi mümkün olanlara da reçete yazılıyordu. Binaya, sağlı sollu iki taraftan hafifçe kıvrılarak mı çıkılıyordu, yoksa bu kıvrılma işi tek taraflı mıydı, hatırlayamadım. Ancak binanın zemininin üzerindeki katta İngilizce öğretmenimiz **Mukbil Ertunç** ile felsefe öğretmenimiz **Semahat Ertunç** çifti oturuyorlardı. Sokağın içine açılan zemin katta ise birkaç hanım öğretmenimiz kalıyordu. Matematikçi **Şükran Gözen** ile beden eğitimci **Sevim Hanım** (Göker ?) kalıyorlardı. Hiç unutmuyorum, Mukbil Bey bir ara ayaklarından rahatsız olmuştu da basamakları çıkamıyordu. Ben bu durumu görünce hocamı sırtladığım gibi yukarıya çıkarıvermiştim. Eşiyle de ilgili bir hatıram var. Semahat Hanım benim okulun önünden geçmekte olduğumu görünce çağırırdı. Meğer o öğleden sonra hocamızın dersi yokmuş ve misafirleri gelecekmış. Bana bir miktar para vererek iki üç kalem yiyecek almamı söyledi. Bunlardan biri de galeta idi. İdi de ben hayatımda ne galeta gördüm, ne de yedim. Adını bile ilk defa işitiyorum. Adı unutmamak için galetanın galetesi ile futbolun kale'si arasında bir bağ kurarak bir iki pastanenin bulunduğu günümüzün Rampalı Çarşısının civarına kadar geldim. Dönüşte hocam aldıklarımın doğru olduğunu söyleyince felsefeden on almış kadar sevindim. (Lise son sınıfta her iki karneden sonra bir de bitirme sınavları yapılırdı. Bütün

notlarınız on bile olsa bu sınavlara girip en az beş numara alacaktınız. Felsefe adı altında verilen dersler ise; mantık, sosyoloji ve felsefe idi. Ben o haziranda bu gruptan gerçekten de on numara almıştım.)

Revirimizi yıktılar, yerine tam adını bilemediğim dört veya beş katlı bir sağlık merkezi kurdular, sonra orayı yavaş yavaş Milli Eğitim Müdürlüğü haline getirdiler. Sağlık birimleri de -galiba- Mümtaz Kuru İlkokulu'nun yanındaki bir binaya taşındı. Revire yâr olmayan binanın yerine konurulan apartmanvari bina Millî Eğitim Müdürlüğü'ne de yâr olamadı ve yerle bir edildi. Oysa Yonca Apartmanı'nda oturan **Nesibe Bildirici** (İnşaat Y. Mühendisi Mehmet Bildirici'nin annesi) teyzem, o sağlık merkezinin bir odasını tefriş etmişti. Lisemden Zafere doğru giderken solunuza bir göz atınız. Zemine kadar çekilmiş bir alanı göreceksiniz. Ama ben her geçişimde, bir defa benim de doktora çıkığım o tuhaf binayı arıyorum.

Geldik tarihe gömdüklerimizin sonuncularına... Ben ortaokula başladığımda Amberreis Camii'nin yanında üç katlı bir apartman vardı: **Barkut Apartmanı**... Aradan birkaç yıl geçti, Barkut Apartmanı'na bir de kardeş geldi: **Şeref Apartmanı**. Ekisi de, şehrimizin ünlü avukatlarından **Şeref Barkut**'a (v. 24.08.2003) ait idi. Böylece yan yana ve sahibinin adını bir arada taşıyan bir ikili apartman oluşmuştu: Şeref ve Barkut Apartmanları. Şehrimizin seçkin kişileri burada kiracı olarak oturuyorlardı, ancak kat sahip alıp mülk sahibi olanlar var mıydı, bilmiyorum. Bu işler bizi aşan konulardı.

Bir soru: İl merkezimizdeki İmam Hatip Lisesi'nin bahçesine en son ne zaman girmiştiniz, hatırlıyor musunuz?

AKŞEHİR'İN GÖZPINARI (AZARI) KÖYÜ

Gözpınarı, Konya'nın Akşehir ilçesine bağlı eski bir köy. Arşiv evrakına göre; en az beş asırlık bir geçmişe sahip. Pek çok yerleşim yerinde olduğu gibi adını bile muhafaza edememiş. Eski ismi "Azarı"/"Azari". Konya Akşehir karayolunda Yeşilköy (Yılanyusu) sapağından 7 km içeride yer alıyor.

Bu köye ve bu makaleye konu kitaba ulaşmama hazırladığımız aile tarihçesi ve projelerini Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nda değerlendirdiğimiz tescilli tarihi Gözpınarı (Azari) İlkokulu⁽¹⁾ vesile oldu.

Baba dedem Mustafa Ali Ceylan (1928-2015)'in babaannesi **Arife Hanım** (R.1260 / M.1844

- R.1328 / M.1913)⁽²⁾, Azari Köyü'nden ailemize gelin gelmiş. Arife Hanım, Azari Köyü'nde doğmuş. Annesi Sultan Hanım, babası İsa Efendi'dir⁽³⁾. İbrahimzade Mehmet Efendi'nin oğlu Kıvrakoğlu Ali Efendi (1862-1919) ile evlenmiş. 9 Ocak 1913 tarihinde vefat ettiğinde oğlu Hasan Hüseyin Efendi (1896-1933) 17 yaşında ve diğer oğlu Mehmet (Ceylan) (1898-1986) ise 15 yaşındadır. Ailemize gelin gelen Arife Hanım'ın akrabalarını ve mümkünse kabirlerini bulmak için ziyaret ettiğimiz Gözpınarı Köyü'nde henüz akrabalık bağlarımızı tam olarak

(1) Gözpınarı (Azari) İlkokulu, Kültür ve Turizm Bakanlığı Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından, 12.05.1993 tarih ve 1649 sayılı Karar ile tescil edilerek korunması gerekli kültür varlığı olarak tespit edilmiştir. İlkokulun 1926 yılında inşa edilmeye başlandığı, 1928 yılında eğitim-öğretime başlandığı bilinmektedir.

(2) Arife Hanım'ın R.1320/M.1904 tarihli nüfus kayıtlarında doğum tarihi R.1260/M.1844 olarak tescil edilmiştir. Bu tarihte baba ve annesi vefat etmiştir. Bununla birlikte çocuklarının da doğum tarihleri esas alındığında bu kaydın hatalı olduğu anlaşılmaktadır. Aileden intikal eden bilgilere göre Azari Köyü'nde 1860'lı yıllarda doğmuştur. İki kız kardeş oldukları bilinmektedir.

(3) H. 1256/M.1840 tarihli Temettuat Defteri'nde Akşehir Kazası'na bağlı Azari Köyü'nde 30 Hane kaydedilmiş olup, 18. Hanede "Mustafa oğlu İsa" bulunmaktadır.

tespit edemediğim Koç ailesi⁽⁴⁾ ile tanıştık.

Köyün tarihçesi hakkında yaşlılar ve ileri gelenlerle yaptığım görüşmelerde Cafer ÖZ'ün çalışmalarından haberdar oldum. Cafer Öz, doğup büyüdüğü bu köy hakkında **“Gözpınarı (Azarı) Köyü Yerleşim Öyküsü”** (Kıbatek Yayınları, İzmir 2014, 144 sayfa) isimli bir kitap hazırlamış.

Kitapta “Giriş”, “Düğün Gelenek”, “Yöresel Sözcük ve Deyimler”, “Şehit ve Gaziler”, Azarı Köyü Muhtarları, “Köyün Mimari Yapısı”, “Hayvancılık Tarım”, “İstasyon”, “Köy Kahvesi”, “Nutuk Dekovil Hattı”, “Canlı Kayıt” ve “Köyümüzden Yurdumuza” başlıkları ile köye ait çeşitli bilgiler fotoğraflar eşliğinde anlatılmıştır.

Öz, “Canlı Kayıt” başlıklı bölümde; köy kahvesinde “Tahtakülah'ın İsmet”, “Torik Dayım”, “Yarbay'ın Yılmaz”, “Ahmet'in Selami”, “Kabak Ali'nin Bayram” olarak tanınan köyün ileri gelenleri ile köyün tarihi hakkında yaptıkları görüşmeyi yazıya aktarmıştır. Sözlü kaynakların derlenmesi kitabın en özgün bölü-

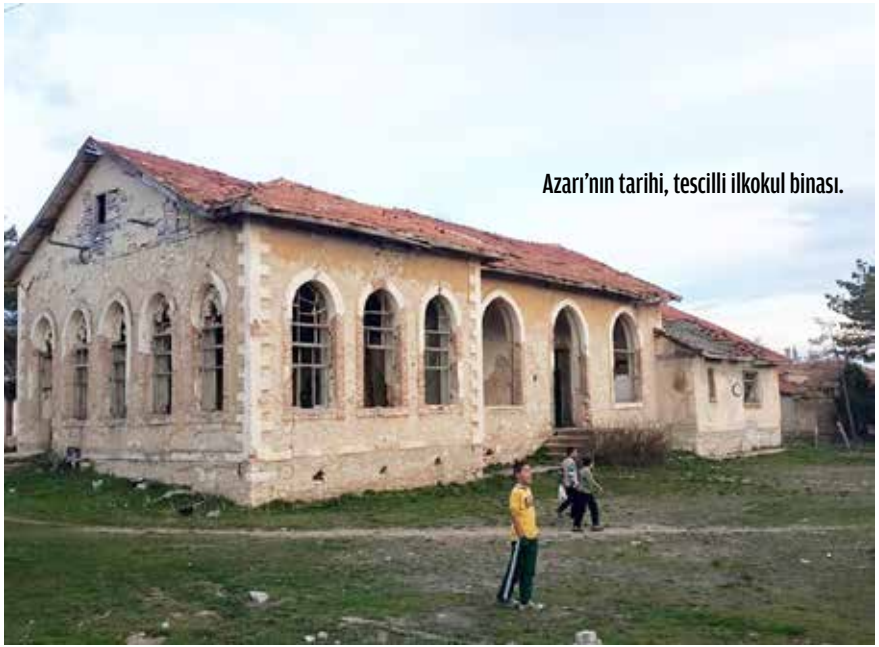

münü teşkil etmiştir. Bununla birlikte sonraki araştırmacılar için de kaynak kişilerin, kitapta bahsedilen Azarılıların adı, soyadı, anne-baba adı, doğum/vefat tarihlerinin (en azından görüşme yapılan şahısların) belirtilmesi çalışmayı daha da zenginleştirdi⁽⁵⁾.

“Köyümüzden Yurdumuza” başlıklı bölümde; Azarı doğumlu Prof. Dr. Fahrettin Tosun (1926-2000), Oğuz Kurt (1955), Opr. Dr. Fatih Demirci (1977), Dr. Alaaddin Karabacak (1955), Dr. Volkan Baş (1983), Mustafa Demirci (1981), Harun Çelik (1984), Oktay Baş (1974), Dr. Ersen Koç (1985), Münir Karamanlı (1962) ve Mimar Gonca Köksal (1979)'ın özgeçmişine yer verilmiştir. Ayrıca köyden göç edip, diğer illerde yaşayanlara ait bir liste de verilmiştir.

(4) Ahmet Efendi ile Fadime Hanım'ın oğlu “Cezve” lakaplı Mustafa KOÇ (1864-1939), Abdullah Efendi ile Ayşe Hanım'ın kızı Hafize Hanım (1864-1917) ile evlenmiştir. Hüseyin KOÇ (1889-1962), İzzet KOÇ (1893-1946), Hakkı Efendi (1899-şehid) ve Ahmet KOÇ (1901-1965) isimli çocukları olmuştur. Ayşe isimli kızları ise küçük yaşta vefat etmiştir. Mustafa oğlu Hüseyin KOÇ (1889-1962) “Kurukulak” lakabı ile tanınmıştır. Aile “Kara Cezve” süalesi olarak da bilinmektedir. Hüseyin KOÇ, Hava (1872-1954) ile Süleyman (1867-1928) Tekbaş'ın kızı Zeynep Hanım (1898-1984); Osman ile Fatma kızı Keziban Hanım (1894-1925) ve Ahmet ile Şerife kızı Nesibe Hanım (1886-1967) ile evlilik yapmıştır. Nesibe Hanım'ın ilk eşi de Hacı Hasan Efendi ile Şerife Hanım'ın oğlu Murat Efendi (1885-1918)'dir. Mustafa oğlu Hüseyin KOÇ'un kızı Remziye Hanım, Mustafa Karadayı ile evlenmiştir. Oğlu Halis KOÇ (1924-1989) ise Melahat Hanım ile evlenmiştir. Bknz: Akşehir Gözpınarı Nüfus Kayıtları. Kaynak Kişi: Hüseyin KOÇ kızı Remziye Karadayı (1920); Hüseyin oğlu Halis oğlu Sefa KOÇ (1955).

(5) Cafer ÖZ ile yaptığımız görüşmelerde bu kişilerin kimlik bilgileri de tespit edilmiştir: “Tahtakülah'ın İsmet”; Mehmet ile Zeynep oğlu İsmet Özel (1936-2012). “Torik Dayım”; Kadıosmanlar süalesinden Mehmet ile Ayşe oğlu Mehmet Yılmaz (1945). “Yarbay'ın Yılmaz”; Hasan ile Fatma oğlu Yılmaz Baş. “Ahmet'in Selami”; Ahmet ile Şayinder oğlu Selami Yavaş (1952). “Kabak Ali'nin Bayram”; Ali ile Sıdıka oğlu Bayram Aydın (1948).

Azari'nın tarihi, tescilli ilkokul binası.

Kitapta yüzü aşın fotoğraf (124 fotoğraf/belge) kullanılmıştır. Mümkün olduğu kadar alt yazılar ile fotoğraflar hakkında da bilgiler verilmiştir. Kaynakça'nın yer almadığı kitapta alfabetik dizin bulunmaktadır.

Şüphesiz bu çalışma Azari tarihi için çalışanlara kaynaklık edecektir. Bugün önemsiz görülen bilgi ve belgeler gelecek kuşaklar için büyük öneme haiz olacaktır. Cafer Öz'ün bu çalışmasına devam etmesini, gelecek baskılarda kitabın muhtevasını daha da zenginleştirmesini temenni ediyor, tebrik ediyoruz.

Bu makale vesilesi ile yaptığımız arşiv çalışmasında tespit ettiğimiz bazı bilgileri de aşağıda ve kaynakça da ilgili araştırmacıların takdirlerine sunuyoruz.

1572 tarihinde Akşehir Sancağı'ndan Kıbrıs'a sürgün edilen aileler arasında, Azari Köyü'nden de **Şahraman oğlu Bayram**'ın ve **İsmet oğlu Emreşah**'ın ailesi de bulunmaktadır⁽⁶⁾.

1583 tarihli Akşehir Sancağı İcmal Defteri'nde⁽⁷⁾ "Tımar-ı Mestan" (hisse: 1700/6700), "Tımar-ı Süleyman" (hisse: 3000/6700) ve "Tımar-ı İvaz" (Hisse: 2000/6700) olarak, "**Karye-i Azari tabi'-i Akşehir**" olarak geçmektedir⁽⁸⁾.

Azari Köyü Câmii'ne ilişkin de bazı arşiv evrakı da tespit edilmiştir. Vakıf mülkiyetinde olan Azari Köyü Câmii'ne yapılan müdahalelere ilişkin olarak; Karahan Beylerbeyi'ne ve Akşehir Kadısı'na hitaben yazılan bir hü-

Azari'nın istasyon binası.

(6) Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Sürgün Defteri KK 2551; Volkan Ertürk, "Akşehir Sancağından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler", Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs 2011, S. 23, s. 45-58.

(7) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-ı Kadime Arşivi, 333 Nolu Defter.

(8) M. Akif Erdoğdu, "Akşehir Sancağındaki Dirliklerin III. Murad Devrindeki Durumu ve 1583/991 Tarihli Akşehir Sancağı İcmal Defteri", s. 127-162.

küm sureti bulunmaktadır⁽⁹⁾. Hicri 1126/Miladi **1714-5 tarihinde** Azari Köyü'nden **Hacı Hüseyin** adında bir kimse bu câmiin harem duvarını yıkıp, taşlarını da kendi evinin inşasında kullanmıştır. Azari Câmiin mütevellisi ise resmi makamlara başvurarak bunu önlemiştir⁽¹⁰⁾. Ayrıca **Caminin Hatibi Süleyman Halife'nin** vefatı üzerine hitabetin oğlu **Ali Halife'ye** verildiğine dair de 1252/**1836 tarihli tevcih berati** bulunmaktadır⁽¹¹⁾.

1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı sonrasında, Bulgaristan'dan göç edenlerden Şumulu ve Rusçuk muhacirleri⁽¹²⁾ Akşehir'in Azari Köyü'ne de yerleştirilir. Yerleştirildikleri mahalleye de "Mamure" adı verilir⁽¹³⁾.

1966 yılında Akşehir'in Gözpinarı (Azari) Köyü muhtarının

da müracaatı üzerine, Konya milletvekili Nazif Kurucu⁽¹⁴⁾, TBMM Başkanlığı'na soru önergesi vererek, Köy İşleri Bakanı Sabit Osman Avcı'dan; Akşehir'in Azari Köyü'nün içme suyu tesisatının yeniden yapılmasının düşünüldüğü düşünülmediğini soruşturmuştur.⁽¹⁵⁾

CAFER ÖZ

1955 yılında Akşehir'in Gözpinarı (Azari) Köyü'nde doğdu. Annesi Gılgılı'ler sülalesinden Altun Hanım (1936), babası Zeybekler sülalesinden İsmail Hakkı Öz (1934-1987)'dür. Azari İlkokulu'ndan, Akşehir Ortaokulu'ndan ve Konya Teknik Lisesi'nden mezun oldu. Bursa İktisadi Ticari İlimler Akademisi Balıkesir İşletmecilik ve Turizm

(9) Karaman Beylerbeyi'ne ve Akşehir Kadısı'na hüküm ki; Akşehir Kazası'na tâbi Azari nam karyede vâki' câmi-i şerifin bilfiil mütevellisi südde-i saadeti-me arzihal idüp karye-i mezbure sakinlerinden El-hac Hüseyin nam kimesne câmi-i merkurum harem duvarını hedm ve tahrib ve taşlara kendü binasına vaz'edüp kilâf-ı şer'-i şerif taaddi eyledüğün ve bu bâbda şeyhülislâmdan fetvay-ı şerifleri olduğun bildirüp fetvayı şerife mucibince amel olunup icrayı hakk olunmak bâbında hükm-i hü mayunum rica eyledikleri ecilden fetvayı şerife mucibince mahallinde şer-ile görülmek emrim olmuştur. Evail-i Zil'kade 1126 (Takribi) Um. Şk. Ahk. Df. Bşb. Arş. No: 64, s. 383; Muzaffer Erdoğan, "Osmanlı Devrinde Anadolu Camilerinde Restorasyon Faaliyetleri", s. 182.

(10) Um. Şk. Ahk. Df. Bşb. Arş. No: 64, s. 383; Muzaffer Erdoğan, "Osmanlı Devrinde Anadolu Camilerinde Restorasyon Faaliyetleri", s. 149-205.

(11) "Akşehir'e Bağlı Azari Karyesi'nde Bulunan Caminin Hatibi Süleyman Halife'nin Vefatı Üzerine Hitabetin Oğlu Ali Halife'ye Tevcihi", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, 03/C/1252 (Hicri) tarihli, Dosya No: 1601 Gömlek No: 4, Fon Kodu: HAT.

(12) Derya Derin Paşaoğlu, "Muhacir Komisyonu Maruzatına Göre (1877-78) 93 Harbi Sonrası Muhacir İskânı", History Studies, V. 5/2 2013, s. 347-387.

(13) Arşiv Evrakı için bkz: "Akşehir Kazası'nda Azari Karyesi'nde İskân Etmiş Olan Şumulu ve Rusçuk Muhacirleri İçin İcab Eden Mühr-i Resminin Hak ve İrsali", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, (Dersaadet 11), 21/M /1309 (Hicri) tarihli, Dosya No: 2576, Gömlek No: 30, Fon Kodu: Ş D; "Şumnu ve Rusçuk Muhacirlerinin Akşehir'in Azari Karyesi'nde İskân Edildikleri Mahalleye Mamure Adının Verilmesi", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Dahiliye, Mektubi Kalemi, 13/Ra/1309 (Hicri) Dosya No:1879 Gömlek No: 68.

(14) Nazif Kurucu, 1931 yılında Yalvaç'ta doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Isparta Maiyet Memurluğu, Atabey ve Aksu Bucak Müdürlükleri, Çameli ve Çay Kaymakamlıkları yaptı. Serbest Avukatlık olarak çalıştı. TBMM 13. Dönem (22 Ekim 1965-12 Ekim 1969) Konya Milletkilliği yaptı. Bekir Şahin, "Kurucu, Nazif", Konya Ansiklopedisi, C. 6, s. 197.

(15) Köy İşleri Bakanlığı'nın 24.11.1966 tarih ve 1809-20216 sayılı cevabi yazısı için bkz: M. Meclisi, B. 20, 19.12.1966, O. 1, s. 700 vd.

Yüksek Okulu'nu kazandı. 1980 yılında okulun son sınıfından ayrılarak askere gitti.

Saadet Hanım ile evli olup, Özgür (1977) ve Çağdaş (1979) isimli çocukları vardır.

Yayımlanan Eserleri:

Memet Oğlu Memet (Etki Yayınları, İzmir 2010, 247 sayfalık roman), **Cennet'in Gözyaşları** (Etki Yayınları, İzmir 2011, 136 sayfalık öykü), **Aşkın Dili** (Etki Yayınları, İzmir 2011, 96 sayfalık şiir), **Gözpınarı (Azarı) Köyü Yerleşim Öyküsü** (Kıbatak Yayınları, İzmir 2014, 144 sayfa); **Arkadaşım Şanslı** (Kıbatak Yayınları, İzmir 2014, 60 sayfalık çocuk öykü).

Kaynaklar:

- 387 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Karaman ve Rum Defteri (937/1530), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın Nu. 32, Ankara 1996.
- Cafer Öz, Gözpınarı (Azarı) Köyü Yerleşim Öyküsü, Kıbatak Yayınları, İzmir 2014.
- Derya Derin Paşaoğlu, "Muhacir Komisyonu Maruzatına Göre (1877-78) 93 Harbi Sonrası Muhacir İskânı", *History Studies*, V. 5/2 2013, s. 347-387.
- İbrahim Hakkı Konyalı, Nasreddin Hocanın Şehri Akşehir Tarihi, Turistik Kılavuz, İstanbul 1945.
- Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivi.
- Mehmet Akif Erdoğan, "Akşehir Sancağındaki Dirliklerin III. Murad Devrindeki Durumu ve 1583/991 Tarihli Akşehir Sancağı İcmal Defteri", s. 127-162.
- Mehmet Akif Erdoğan, "Karaman Vilayetinin İdari Taksimatı", *Osmanlı Araştırmaları XII*, İstanbul 1992, s. 425-430.
- Muharrem Bayar, Akşehir Tarihi, Akşehir 2014, s. 309, 310.
- Muzaffer Erdoğan, "Osmanlı Devrinde Anadolu Camilerinde Restorasyon Faaliyetleri", s. 182.

Volkan Ertürk, "Akşehir Sancağından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler", Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs 2011, S. 23, s. 45-58.

Arşiv Kaynakları:

- "Akşehir ile Ilgın Beyninde Müceddeden İmar Olunan Arkıd Kasabasının Camiine Vakf Edilen Han ve Dükkânlarla Karaman Valisi Osman ve Akşehir Mutasarrıfı Ebubekir Paşalar Tarafından Bir Kısım Arazisi Tefrik Olunan Azarı Karyesi ve Esbkeşan'dan İrtibatı Fekkedilen Gökçe Karyesi Haslat-ı Öşriyesine Konya'da Medrese ve Darülhuffazı Olan Sahib Ata Mütevellisi ile Esbkeşan Voyvadası Tarafından Müdahale Olunmaması Hakkında Konya Valisi ile Doğanhisarı ve Ilgın Kadılarına Baş Defterdar Hacı İbrahim Efendi'nin Arzı Üzerine Yazılan Hüküm Tezkiresi", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, İbnülemin, Vakıf, 17/S /1135 (Hicri) tarihli, Dosya No: 40 Gömlek No: 4577.
- "Akşehir Kazası, Azarı Karyesi Temettuat Defteri" Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Maliye Nezareti, Gömlek No: 9617.
- "Akşehir Kazası'nda Azarı Karyesi'nde İskân Etmiş Olan Şumulu ve Rusçuk Muhacirleri İçin İcab Eden Mühr-i Resminin Hak ve İrsali", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, (Dersaadet 11), 21/M /1309 (Hicri) tarihli, Dosya No: 2576, Gömlek No: 30, Fon Kodu: Ş D.
- "Akşehir'e Bağlı Azarı Karyesi'nde Bulunan Caminin Hatibi Süleyman Halife'nin Vefatı Üzerine Hitabetin Oğlu Ali Halife'ye Tevcihi", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, 03/C/1252 (Hicri) tarihli, Dosya No: 1601 Gömlek No: 4, Fon Kodu: HAT.
- "Şumnu ve Rusçuk Muhacirlerinin Akşehir'in Azarı Karyesi'nde İskan Edildikleri Mahalleye Mamure Adının Verilmesi", Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Dahiliye, Mektubi Kalemi, 13/Ra/1309 (Hicri) Dosya No:1879 Gömlek No: 68.
- Sürgün Defteri KK 2551, Başbakanlık Osmanlı Arşivleri.

MOTİF VAKFI'NIN BÜYÜK ÖDÜLÜ PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU'NA VERİLDİ

Av. Serdar CEYLAN

Ülkemizde kurulmuş olan vakıflar arasında kültürümüzle ilgili olarak çalışmalar yürütenlerin sayısı pek fazla değildir. Bu vakıflardan biri olan ve 1988 yılında, iş adamı ve sanayici **M. Zeki Baykal** ve arkadaşlarının kurduğu Motif Halk Oyunları Eğitim ve Öğretim Vakfı (Motif Vakfı), günümüze kadar kültürümüze pek çok kardeş alanda hizmet vermiş ve vermeye devam etmektedir.

Halk müziği ve halk oyunları alanındaki çalışmaları uluslararası boyutlara ulaşmıştır. 15.000'den fazla gencimize halk oyunları kursları açan Vakıf, yurt dışındaki pek çok yarışmada çeşitli dallarda birincilikler kazanmıştır.

Vakfın senedinden alınan şu birkaç cümle, çalışma ve hizmet alanları hakkında yeterince bilgi vermektedir.

Ülkemizin örf, âdet, gelenek ve göreneklere ile Türk halk oyunlarını bilimsel ve sanat-

sal ortamlarda araştırmak, incelemek, değerlendirmek, yaşatmak, sergilemek, bu oyunların tanıtımını sağlamak ve bu oyunlarla ilgili eğitim vermek Motif Vakfı'nın öncelikli amacıdır. Bu fikir ve düşünceden hareket eden Motif Vakfı, Türk milletinden aldığı destek ve güç ile çalışmalarına bu yönde hız vermiş, kuşaktan kuşağa uzanan kültür yolunda teminatımız olan gençlerle omuz omuza, el ele bir köprü oluşturabilme düşüncesiyle faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Düzenlediği bilimsel toplantılarla hizmet alanını genişletmiş, ayrıca bu toplantılarda sunulan bildirileri de yayımlayarak bilim dünyasının yararlanmasına sunmuştur.

Vakıf ayrıca, **Motif** adlı bir

Prof. Dr. Saim Sakaoglu'na Motif Vakfı "Anı Ödülü"nü Prof. Dr. Fikret Türkmen tarafından takdim edilmesi.

popüler dergi ve **Motif Akademi** adlı bir de bilimsel dergi yayımlamaktadır.

Vakfın önemli etkinliklerinden biri de, 1995 yılından beri birkaç alanda ödül vermesidir. O yılın en başarılı bilim, kültür ve sanat adamları ve kurumları bu ödüllere layık görülmüşlerdir. Akademik Sayfalar Yazarlarımızdan hemşehrimiz Prof. Dr. Saim Sakaoglu da, **2006** yılında verilen **Yılın Halk Bilimi Hizmet Ödülü**'ne layık bulunmuştu.

Vakıf, iki yıldan beri de üniversitelerimizde yüksek lisans ve doktora eğitimi yapan öğrencilerle yardımcı doçentlere **Halk Bilimi Yaz Okulu** açmaktadır. Bu yıl düzenlenen ikinci Yaz Okulu'nun başlangıcında ise Vakıf bir yeniliğe de imza atmıştır. İlki **2015** yılında verilmek üzere ihdas edilen ve vefa duygularının dile getirdiği **Anı Ödülü Prof. Dr. Saim Sakaoglu'na verilmiştir.**

Bir vefa ödülü olan bu ödül, alanındaki çalışmalarıyla tanınan ve Türk halk kültürüne hizmet eden bilim adamları ve araştırmacılara verilmesi öngörülmektedir. Gelecek yıllarda da benzer toplantılarla başka bilginlere bu ödül verilecektir.

Aşağıda, bu ödülün ve Yaz Okulu'nun ilk günkü programı yer almaktadır.

Motif Akademi Halk Bilimi Okulu Programı

07 Eylül 2015 – Pazartesi
Yıldız Teknik Üniversitesi Beşiktaş - İSTANBUL

10.30 - 11.00 Açılış Programı

Doç. Dr. Abdülkadir Emeksiz'in Vakıf adına konuşması

Prof. Dr. Yakup Çelik'in Yıldız Teknik Üniversitesi adına konuşması

11.00- 12.00 Prof. Dr. Saim SAKA- OĞLU'na ANI ÖDÜLÜ'nün Takdimi

Prof. Dr. Fikret Türkmen'in Prof. Sakaoglu ile ilgili konuşması

Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun teşekkür konuşması

12.00-14.00 Öğle Yemeği

14.00- 16.00 Doç. Dr. Türker EROĞLU

"Halk Müziği ve Halk Oyunları"

MOTİF VAKFI
MOTİF AKADEMİ HALKBİLİMİ OKULU

KATILIMCILAR

1- Prof. Dr. Mehmet AÇIK KONU: "Halk Bilimi ve Kurumları" KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"	3- Doç. Dr. Türker EROĞLU KONU: "Halk Müziği ve Halk Oyunları"
2- Prof. Dr. Özalp ÇOBANOĞLU KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"	6- Prof. Dr. Muhammed KARİB KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"
3- Prof. Dr. Hakan ERGİ KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"	7- Prof. Dr. Ayhan KOCAR KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"
4- Doç. Dr. Saim SAKA OĞLU KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"	8- Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"
	9- Prof. Dr. Alim YILDIZ KONU: "Yıldız Teknik Üniversitesi"

Prof. Dr. Saim SAKA OĞLU'na Anı Ödülü Takdimi

Yıldız Teknik Üniversitesi
Beşiktaş Kampüsü - İSTANBUL
07 Eylül 2015
444 8 837 - www.motifvakfi.com